

Försörjningsberedskap och ekonomiskt försvar 2025–26

Projektet Försörjningsberedskap och ekonomiskt försvar bidrar med sådan kunskap som stärker totalförsvarets uthållighet och motståndskraft. Utgångspunkten är att en god försörjningsberedskap och samhällsekonomins stabilitet utgör avgörande förutsättningar för såväl det civila som det militära försvarets förmåga. Forskning bedrivs både om hoten och sätt att möta hoten, med olika tidsperspektiv och med hänsyn till relaterad policyutveckling inom EU och Nato.

UNDER 2025 BEDREVS forskning inom flera spår som översiktligt kan delas in i näringsliv, handel och sjöfart, rådgighet och europeisk försörjningsberedskap. Parallellt med forskningen har representanter från projektet även deltagit i ett antal populärvetenskapliga och vetenskapliga sammanhang i syfte att sprida forskningsresultaten. Bland annat hölls presentationer under FOI:s konferens om EU:s civila beredskap som genomfördes den 10 oktober 2025.

FORSKNING OM FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAP

Mot bakgrund av att försörjningsberedskap i princip berör hela samhället, inklusive stora delar av näringslivet, finns många potentiella problemområden att belysa för forskning om försörjningsberedskap. För att strukturera urvalet av forskningsfrågor givet totalförsvarets kunskapsbehov har utvecklingen av ett tematiskt ramverk påbörjats. Syftet är att uppnå en balans mellan forskning om beredskapsutveckling, långsiktig (strategisk) försörjningsförmåga och (operativ) försörjningsförmåga i kriser och krig. Under 2026 utvecklas detta ramverk vidare.

VAD ÄR RÅDIGHET?

Under 2025 genomfördes en strategiskt inriktad studie av begreppet rådgighet. I många fall är rådgighet nära kopplat till försörjningsförmåga. Till exempel kan rådgighet mer specifikt betyda: att ha kontroll över geografi, farleder och transportvägar, att säkerställa viktiga samhällsfunktioner, exempelvis energi och kommunikation, att ha tillgång över tid till en viss resurs, förmåga eller tjänst, och att trygga oberoende förmåga, exempelvis beslutsfattande eller teknisk kompetens. Syftet med studien var att lyfta rådgighetens strategiska roll för försörjningsberedskapen.

BRANSCHER I BEREDSKAP

Under 2026 avslutas det näringslivsinriktade delprojektet Branscher i beredskap som fokuserar på metodutveckling. Projektet undersöker vilka förutsättningar olika branscher har som påverkar möjligheterna att stärka den svenska försörjningsberedskapen. Syftet är att skapa en analytisk modell som kan öka förståelsen av den stora heterogenitet som präglar näringslivet. Fokus hos sektorsmyndigheter ligger just nu på att utveckla samverkansstrukturer med näringslivet. En branschmodell kan stödja utvecklingen av sådana strukturer, bland annat för att ensa bilden av reglerings- och avtalsbehov, men också för att visa hur branscher skiljer sig åt.

DEN BLÅ FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPEN

Hösten 2025 avslutades en studie om betydelsen av en svensk handelsflotta och krigsförsäkringar vid höjd beredskap. I studien konstateras att Sverige är mycket beroende av sjötransporter för sin ekonomi och varuförsörjning. Tre viktiga aspekter för rådgighet över sjötransporter som lyfts fram är tillgång till svenskflaggade fartyg liksom sjöpersonal som kan bemanna fartygen, ett fungerande system för krigsförsäkringar samt förmåga att skydda sjötransportlederna.

Under 2026 påbörjas två nya studier med fokus på försörjningsförmåga i kriser och krig:

- Maritim livlina: Den civila sjöfartens roll för medicinsk försörjning
- Försäkringar och försörjningsberedskap: En studie av försäkringars roll i höjd beredskap och ytterst krig.

